

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci **žalobce L. V .**, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, Křížová 25, v řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované ve věci poskytnutí jednorázové částky podle zákona č. 261/2001 Sb.,

takto:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení v Praze ze dne 12. 2. 2002 č. xxx**se zrušuje** a věc se jí vrací k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 2. 2002 č. x přiznala žalobci jednorázovou peněžní částku 60 000 Kč podle § 5 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen zákon č. 261/2001 Sb.). Svoje rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobce byl vězněn z politických důvodů v době od 5. 5. 1962 do 5. 11. 1962, za což mu přísluší jednorázová peněžní částka ve shora uvedené výši.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas opravný prostředek, v němž uvedl, že byl vězněn po dobu delší než 1 rok. K opravnému prostředku připojil potvrzení Vězeňské služby

České republiky ze dne 16. 4. 2002, č. j. GŘ VS 2187/6141/53/2002, o tom, že byl vězněn v době od 5. 11. 1960 do 5. 11. 1962 a od 12. 7. 1965 do 12. 1. 1967, a rozhodnutí Magistrátu města Ostravy ze dne 15. 4. 1998, zn. Vnitř. 1488/1998, kterým mu byla přiznána jednorázová náhrada ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem za jeho věznění od 12. 7. 1965 do 12. 1. 1967.

Žalovaná ve svém vyjádření k opravnému prostředku uvedla, že rozhodovala v době, kdy měla k dispozici potvrzení o tom, že žalobce byl vězněn po dobu dvou roků. Vzhledem k tomu, že mu rehabilitačním rozhodnutím za trestné činy rehabilitací nedotčené byl stanoven přiměřený trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců, přiznala žalobci jednorázovou peněžní částku za věznění v trvání 6 měsíců ve výši 60 000 Kč. S přihlédnutím k nově vystavenému potvrzení Vězeňské služby o době žalobcova věznění ponechala žalovaná rozhodnutí na úvaze soudu.

Ze správního spisu, který žalovaná soudu předložila, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobce podal u žalované dne 21. 8. 2001 žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. jako politický vězeň. Ke své žádosti připojil usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 1990 sp. zn. 7 Rt 326/90, kterým byl podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Sb. prohlášen za zrušený rozsudek Okresního soudu v Ostravě ze dne 22. 2. 1961 sp. zn. 1 T 05/61, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 3. 1961, sp. zn. 3 To 039/61, kterým byl žalobce odsouzen pro trestný čin opuštění republiky podle § 95 zákona č. 86/1950 Sb. Stíhání žalobce pro tento trestný čin bylo zastaveno a za trestné činy rehabilitaci nepodléhající byl stanoven přiměřený trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců nepodmíněně. Žalobce ke své žádosti rovněž doložil potvrzení Ministerstva spravedlnosti ČR, správy Sboru nápravné výchovy, ze dne 31. 1. 1991, č. j. SSNV-2187/6141/9295-91, z něhož vyplývá, že byl ve výkonu trestu odnětí svobody od 5. 11. 1960 do 5. 11. 1962. Na základě těchto důkazů žalovaná přiznala žalobci jednorázovou peněžní částku 60 000 Kč.

Protože daná věc nebyla skončena Vrchním soudem v Olomouci, u kterého bylo zahájeno řízení, do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.), věc byla předložena Nejvyššímu správnímu soudu dle § 132, věty druhé, s. ř. s., dle kterého věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti s. ř. s. a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud, a to v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 261/2001 Sb. se zákon vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu (dále jen „politický vězeň“).

Podle § 4 odst. 4 cit. zákona celková doba věznění se u politických vězňů sčítá. Při částečné změně odsuzujícího soudního rozhodnutí se počítá jen rozdíl mezi tresty

vykonanými na základě původního rozsudku a stanovenými přiměřenými tresty nebo tresty nově uloženými.

Podle § 5 odst. 2 uvedeného zákona výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění delším než 1 rok činí 120 000 Kč. Za každý další měsíc věznění se výše jednorázové peněžní částky zvyšuje o 1000 Kč.

Podle § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen správní řád), rozhodnutí musí být v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, musí být vydáno orgánem k tomu příslušným, vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci a obsahovat předepsané náležitosti. Podle § 47 odst. 3 cit. zákona v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

Žalovaná podle shora uvedených ustanovení zákona č. 261/2001 Sb., ani podle citovaných ustanovení správního řádu, v daném případě nepostupovala. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno, že jednorázová peněžní částka z důvodu věznění z politických důvodů byla žalobci přiznána za prokázanou dobu věznění od 5. 5. 1962 do 5. 11. 1962, třebaže takto vymezená doba vězení neodpovídá dokladům obsaženým ve správním spisu. Z již uvedeného potvrzení Ministerstva spravedlnosti ČR, správy Sboru nápravné výchovy, ze dne 31. 1. 1991, je patrno, že žalobce vykonal vazbu v době od 5. 11. 1960 do 6. 4. 1961, když dále byl ve výkonu trestu odnětí svobody od 7. 4. 1961 do 5. 11. 1962. I když další postup žalované nasvědčuje tomu, že tato postupovala podle § 4 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb., když zohlednila obsah usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 11. 10. 1990, sp. zn. 7 Rt 326/90, podle něhož byl žalobce účasten soudní rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb. pouze částečně a za trestné činy, které zůstaly rehabilitací nedotčeny, mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 18 měsíců nepodmíněně, není výše naznačený postup z odůvodnění napadeného rozhodnutí patrný a v tomto směru tedy tato skutečnost má za důsledek, že rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Rovněž skutečnost, že žalovaná v rozhodnutí uvádí, že vychází z prokázané doby věznění od 5. 5. 1962 do 5. 11. 1962, která neodpovídá výše uvedeným dokladům, činí rozhodnutí také nepřezkoumatelné i pro nesrozumitelnost. Žalovaná proto v dalším řízení zcela jednoznačně vymezí přesně prokázanou dobu věznění žalobce z politických důvodů, přičemž zohlední i potvrzení Vězeňské služby ČR ze dne 16. 4. 2002, z něhož je patrné, že žalobce vykonával trest odnětí svobody i v době od 12. 7. 1965 do 12. 1. 1967, a přezkoumatelným způsobem odůvodní svůj postup z hlediska ustanovení § 4 odst. 4 zákona č. 261/2001 Sb.

Ze všech shora uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí žalované pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající jak v nesrozumitelnosti, tak i v nedostatku důvodů tohoto rozhodnutí, dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 tohoto zákona.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, podle citovaného ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení, úspěšný žalobce nárok na náhradu nákladů řízení nevznesl, proto soud rozhodl tak, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. července 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu